

Jis arba ji yra Bažnyčioje mokytojai, jie dalijasi pasiuntinybe ir atsakomybe, kurios lydi dievišką ir oficialų Evangelijos skelbimą. Ši ir kitos panašios pareigos Bažnyčioje iš tikrųjų yra arba gali būti sukurtos, atsiliepiant į konkrečias situacijas, kuriose Bažnyčia privalo vykdyti savo uždavinį. Ribos tarp šių kitų pareigų ir funkcijų ir klasikinių kunigystės rangų gali laisvai kisti, priklausomai nuo visų krikščionių pasiuntinybės ir uždavinio (taip pat ir misijų uždavinio). Išties reikia nedvejojant klausti, ar tokios pareigos tam tikru būdu gali dalyvauti anų klasikinių pareigų sakramentiškume. Toks dalyvavimas nesukeltų pavojaus kunigiškųjų šventimų vienovei, mat juose bet kuriuo atveju esama diferenciacijos ir laipsnių. Ir nėra abejonės, kad sakramentiškumas Bažnyčioje egzistavo ir tada, kada Bažnyčia dar neturėjo tikėjimo sąmonės tam apmąstyti: Tomas Akviniėtis kartu su dauguma Viduramžių teologų neigė vyskupo šventimų sakramentiškumą, tačiau šis sakramentiškumas, be abejo, egzistavo ir tomis dienomis, ir ne tik nuo tada,

kai jį aiškiai apibrėžė paskutinysis Susirinkimas. Nuo šio atskaitos taško jau būtų visiškai įmanoma nuodugnai plėtoti tokių naujų (ar senų) pareigų Bažnyčioje dvasingumą greta klasikinės kunigystės. Šeimą turintis teologijos mokytojas, gavęs iš Bažnyčios užduotį ugdyti tuos, kuriems lemta būti dieviškojo apreiškimo šaukliais, neturėtų užsispyręs kartoti: „Aš esu pasaulietis ir noriu būti pasaulietis“, bet turėtų savųjų pareigų išskirtinumą paversti savo krikščionišką dvasingumą formuojančiu principu.

Kitos naujos (arba senos, bet nežinomos) pareigos Bažnyčioje su vien tik joms būdingu dvasingumu vis dar laukia, kad būtų sukurtos arba atrastos. Kada aiškiau sužinome, kas esame ir ką darome, šis buvimas ir šis veikimas gali pasidaryti geresnis, grynesnis ir tikresnis.

Parengė Katalikų radijo „Mažoji studija“

OREMUS...

TRUMPA KUNIGO MALDA

Klumpu aš, Viešpatie, ant kelių tarp Tavo mylimų vaikelių, į Tavo širdį ieškau kelio...
Meldžiu Tave: o mano Dieve, išgirski mano tyrą balsą, priimki mano širdies šauksmą...
Prašau Tave aš, silpnas Tavo tarnas, kad stiprintumei tuos, kuriuos Tu pašaukei pasauliui skelbti Tavo žodį, kad vestų jie vaikus į dangišką avidę...

O Viešpatie, atkreipk akis į mano mylimąją tautą, nušluostyk ašaras nuo motinų veidų ir nuramink širdis jų, kraujais vaikų nuplautas...

Suvenyki pasaulio tikinčiuosius Kristaus meile, sutrinki jų širdy piktumą broliui savo ir taiką duoki kenčiančiai žmonijai. Sutramdyki piktuosius priešus savo, atverki jų akis prieš Tavo veidą, nulenk galvas jų prieš Savo sostą, tegul jų širdys kalba Tavo garbei maldą!..

O, trokštu, Viešpatie, kad Tavo žemėj šventa giesmė skambėtų Tavo garbei, ir garbintų Tave visi kaip mylimiausią Tėvą!.. Ir aš, parklupęs štai prieš Tavo veidą, į bendrą himną Tavo garbei trokštu įsijungti, sava malda menka Tave pagerbti...

Aš pavedu Tau, Viešpatie, gyvybę savo, silpnas jėgas skiriu tik Tavo garbei, ir trokštu garbinti Tave per amžius...
Aš trokštu garbinti Tave kiekvienu savo darbu, kiekvienas mano žingsnis tegu bus skirtas Tavo šlovei: teskrenda mano mintys į aukštybes...

Ir duok man, Viešpatie, nuo Tavo kelio nenuklysti, jėgų duok žemėje vargus visus pakelti, ramybę amžiną prie Tavo kojų rasti...

Viktoras Alekna

Malda parašyta kunigo Viktoro Vunderliko prašymu Vorkuta, 1952 03 29

METAI SU ŠV. PAULIUMI

Klierikas Viktoras

Šv. Paulius – „nugalėk blogį gerumu“, „Vince malum in bono“ (Rom 12, 21)

Bendraudamas su žmonėmis pastebėjau, kad tie, kurių tikėjimo santykis su Dievu yra silpnas, dažnai skundžiasi ir pateikia pavyzdžių, jog gyvenime yra daugiau blogio nei gėrio, o ir pats pasaulis eina į pražūtį.

Iš pirmo žvilgsnio norisi pritariti šioms dejonėms, bet pagalvojęs suprantu, kad tai nėra visiška tiesa. Nors kiekvieną dieną patiriu, kad gyvenime esama blogio, jo pasekmių, o ir žiniasklaida ypač akcentuoja neigiamus dalykus, visgi tikėjimo dėka atrandu, jog virš viso to yra begalinis Gerumo šaltinis, kuris nugalėjo pasaulį ir visa daro nauja. Tai - Viešpats Jėzus Kristus. Apie gėrio regimą buvimą liudija Šv. Raštas, tikintys žmonės – Bažnyčios nariai, o dar labiau - Bažnyčios šventieji, skelbiantys tikėjimo viltį, bylojantys apie tai, kad blogis nenugalės gėrio, nes Dievas yra Visagalis Gėris, Jis leis pražūti nė vienam Jo beieškančiam žmogui.

Būdamas mylimu Dievo vaiku suprantu, kad turiu Jam dėkoti už sąžinę, padedančią man atskirti gėrį nuo blogio. Tikiu ir ne kartą patyriau, kad esu iš prigimties geras, trokštu mylėti Dievą, būti laimingas ir padėti kitiems daryti gera. Taip pat tikiu, kad dėl gimtosios nuodėmės pasekmių turiu polinkį į blogį ir esu nuodėmingas. Tačiau šv. Paulius man patvirtina, jog įmanoma nugalėti blogį kartu su Jėzumi Kristumi, Jo duoto pavyzdžio ir malonės dėka. Tai įmanoma pasiekti išiklausius į sąžinės balsą, per nuoširdžią maldą ir padarytų darbų refleksiją. Šv. Pauliaus mokymas „nugalėk blogį gerumu“, perpildytas Jėzaus dvasia, man primena, kad turiu kiekvieną dieną ugdyti savo sąžinę ir taip mokytis daryti gera, vengti blogio, o susidūrus su juo – nugalėti gerumu.

Nors dar gerai nesu susipažinęs su šv. Pauliumi, jis yra man tikėjimo ir krikščioniškos meilės pavyzdys. Mane visada stebino, kad iki atsivertimo Paulius pats elgėsi blogai: pritarė Stepono nužudymui, persekiojo pirmuosius krikščionis laikydamas juos priešais (plg. Apd 8, 1-3), o po stebuklingo atsivertimo jis suvokė Jėzaus Kristaus mokymo prasmę. Todėl Pauliaus raginimas „nugalėk blogį gerumu“ nenukrito iš dangaus, bet buvo pasakytas paties Dievo – Jėzaus Kristaus. Mūsų Viešpats savo žodžiais ir darbais suteikė naują prasmę senojo įstatymo sampratai. Jėzus kviečia peržengti norą keršyti ir daryti bloga kitam. Jis priminė babiloniečių Hamurabio Teisyno normą, egzistavusią ir žydų įstatyme – „Akis už akį, dantis už dantį“. Ši norma draudė savavališkai keršyti ar užmušti žmogų neproporcingai jo padarytai kaltei, todėl žmogus bijojo nusikalsti. Jėzus patyrė šio įstatymo iškreiptumą, todėl mokė tada dar sunkiai suvokiamo dalyko – priešų meilės ir troškimo daryti jiems gera. Jėzus mokė, kad jei kas užgautų per dešinį skruostą, teatsuka ir kairį; prašančiam reikia duoti ir nuo norinčio pasiskolinti nenusigrežti; mylėti savo priešus ir už juos melstis. Viešpats parodė, kad Jam svarbūs yra visi žmonės, nes dangiškas Tėvas leidžia saulei tekėti blogiesiems ir geresiems, o lietuvi lyti ant teisiųjų ir neteisiųjų (plg. Mt 5,

38-45). Evangelijoje pagal Luką atradau ir Jėzaus raginimą daryti gera tiems, kurie mūsų nekenčia. Man ypač yra svarbūs žodžiai: „kaip norite, kad jums darytų žmonės, taip ir jūs darykite jiems“ (plg. Lk 6, 27-31), nes suprantu, kad šių žodžių vykdymas yra mano laimė.

Verta prisiminti, kad po atsivertimo šv. Paulius pats patyrė savo gyvenime daug blogio – daug kartų kalėjo, buvo gavęs rykščių, buvo mirties pavojuje - nuo savo tautiečių, pagonių ir netikrų brolių, daug vargo, dažnai budėjo naktimis, badavo ir troško, pasninkavo, kentė šaltį bei nuogumą (plg. 2 Kor 11, 23-27). Tačiau jis suprato, kad verčiau galvoti ne kaip atkeršyti ar tik keikti savo priešus, bet kaip juos pavalgydinti, melstis už juos, jei trokšta, pagirdyti juos ir taip darant krauti žarijas ant jų galvų (plg. Rom 12, 14-20). Jis suprato kaip svarbu yra neatsilyginti blogiu už padarytą blogį, nes yra galimybė ir pačiam pajusti malonų atleidimo skonį, ir bloga linkinčiam padėti tapti geru arba nors kiek geresniu. Sutinku su Biblijos komentaru, kad „žarijų krovimas ant galvos“ yra blogį darančiam gėdos ir atgailos supratimo sužadinimas.

Mąstydamas apie tai, prisiminiau vieną mano gyvenimo įvykį, kai patyriau ką reiškia krikščioniškas raginimas „nugalėk blogį gerumu“. Mokiausi dar pagrindinėje mokykloje, kai su papirijiečiais vykome į Aušros Vartų atlaisdus. Atvažiuavus močiutės, lipdamos iš autobuso, truputį užtruko. Sėdėjau autobuso gale žiūrėdamas pro langą į gatvę. Pamačiau ateinantį jaunuolį, kuris žiūrėjo į mane. Jo „gilus“ žvilgsnis man tada nepatiko ir savaime parodžiau jam vidurinę rankos pirštą. Jis neatšakė tuo pačiu, bet truputį šyptelėjo ir

nuėjo. Jo veide pastebėjau taip pat ir truputį liūdesio. Man kilo mintis, kad tada galėjau smarkiai gauti ausin... Po to įvykiu jaučiau gėdą ir nuėjau išpažinties. Po trejų metų važiuodami su draugu mašina papuolėme į kamštį. Gatvė ėjo daug žmonių, klausydamas muzikos į juos ilgai žiūrėjau. Staiga vienas berniukas, žiūrėdamas į mane, parodė vidurinę rankos pirštą ir matydamas, kad dar jį stebiu „pagrojo ant savo nosies buratino giesmelę“ ir nuėjo sau... Prisiminiau įvykį prie Aušros Vartų ir mane vėl apėmė gėda. Tada dar nežinojau šv. Pauliaus žodžių „nugalėk blogį gerumu“, bet nusprendžiau stengtis niekada neprovokuoti žmonių, stengtis nieko neįžeisti ir neatšakyti blogiu į blogį. Daug kartų man pavyko tai įgyvendinti, bet daug kartų ir suklupau... Manau, kad kiekvienas iš mūsų taip pat gali atrasti savo gyvenimo istorijoje panašių atsitikimų ir pagalvoti, jog nėra malonu, kai pačiam daro bloga, žemina ir skaudina.

Nepaisant mano suklupimų ir nuodėmingumo atradau, kad šv. Pauliaus moko mane tobulos Jėzaus Kristaus meilės. Tai sunku pasiekti, bet tikėjimo malonės ir savo kasdienių pastangų visiems stengtis daryti gera ir būti sąžiningu dėka supratau, kad tai įmanoma. Manau, kad neužtenka žinoti ir kartoti raginimą „nugalėk blogį gerumu“, reikia įžengti į savo „gyvenimo kiemą“ ir pažvelgti kaip vykdam šiuos žodžius kasdienybėje. Juk būdamas klieriku turiu mokytis būti gerumo nešėju. To patvirtinimą atradau ir mūsų seminarijos pastato inauguracijos proga dabartinio prezidento pasakymo kalboje, kurios pabaigoje Valdas Adamkus linki klierikams tapti tais žmonėmis, kurie kitų gyvenimą darytų skaidresnį ir dvasingesnį. Taip pat palinkėjo skleisti iš šio dvasinio šaltinio gerį ir tiesą (plg. Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarija 1993-2003, 33-34). Tie žodžiai man priminė, kad mano pašaukimas yra pačiam mokytis Jėzaus Kristaus gerumo ir kaip šv. Paulius skleisti jį savo aplinkoje. Šie žodžiai skamba kiek abstrakčiai, bet man jie labai reikšmingi. Juk seminarijos regula padeda tobulėti ir mokytis gyvenimo tvarkos. Pastovi bendruo-

meninė ir asmeninė malda padeda laikytis ne žmonių sugalvoto mokymo, bet Dievo duotos tikėjimo dovanos. Tarpusavio bendravimas seminarijoje ir bendravimas su žmonėmis už seminarijos ribų moko mane priimti kiekvieną tokį, koks jis yra, nors tai kartais ir sunku. Dažnai pasitaikančios „trintys“ padeda nepamiršti, jog nepakanka savo jėgų stengiantis mylėti, jog reikia pirmiau Dievo meilės priėmimo, kuri, nuoširdžiai tikiu, viską gydo. Seminarija moko gyventi tikėjimu, ragina nedaryti blogio, skatina būti greitiems darant gera.

Pabaigai, sau ir jums linkiu šv. Pauliaus tikėjimo ištvėmės, kai jus nepagrįstai kaltina, apkalbinėja, šmeižia, linki blogo ar net jį daro. Mokykimės atleidimo sau patiems ir tiems, kurie mūsų nesupranta. Darykime kitiems taip, kaip norėtume, kad ir mums darytų. Tegul Jėzaus meilės dėka, mums rūpi labiau ne priešinga žmonių laikysena mūsų atžvilgiu, bet mūsų malda už juos, kad dalindamiesi tuo, ką turime siektume tapti tobulais, kaip mūsų dangiškasis Tėvas.

MANO PARAPIJOS PORTRETAS

„Vince malum in bono“

Klierikas Arūnas

Apie Palaimintojo Jurgio Matulaičio parapiją Vilniuje...

2008 metais lapkričio 14 dieną paminėta kukli palaimintojo Jurgio Matulaičio parapijos dvidešimties metų sukaktis. 1988 metais aktu nr. 279 parapiją

įsteigė Vilniaus arkivyskupijos apaštalinis administratorius vyskupas Julijonas Steponavičius.

Per dvidešimt savo gyvavimo metų parapijos bendruomenė pamažu augo ir plėtėsi. Atsirado vis naujų veiklų, susibūrimų, grupelių, iniciatyvų, keitėsi parapijoje tarnaujantys kunigai.

Šiuo metu parapijoje darbuojasi trys jauni kunigai: administratorius kun. Gintaras ir vikarai - kun. Edvardas ir kun. Ernestas. Be to, talkina ir diakonas Kęstutis, vasario mėnesį būsiąs pašventintas kunigu. Didžiausias krūvis ir jų kasdienybės dalis šiems jauniems dvasininkams yra laidotuvės. Be mirusiųjų palydėjimo jie taip pat daug laiko ir pastangų skiria sakramentų teikimui: ligonių patepimui, išpažinčių klausymui, krikštui, santuokoms ir žinoma Eucharistijai. Be to dar paprasti ir dvasiniai pokalbiai, stovyklos, šventės, įvairūs žygiai, piligriminės kelionės ir pan.

Prie parapijos veiklos nemažai prisideda Mergelės Marijos Ėmimo į Dangų seserys (asumpcionistės). Jos rengia darbo, biblines ir temines stovyklas. Šiose stovyklose teko ir man dalyvauti. Jos puikiai paruoštos, labai turiningos. Čia visi vadovai turi galimybę tiek pasidalinti savo patirtimi su kitais, tiek pasimokyti vieni iš kitų, žinoma ir iš stovykloje dalyvau-

jančių vaikų. Be to, seserys vadovauja „Alfa“ kursui, ruošia vaikus ir suaugusius sakramentams, taip pat dėsto Šventąjį Raštą Vilniaus Pedagoginiame Universitete bei moko tikybos „Vermės“ mokykloje.

Ses. Danguolė, parapijos referentė, yra atsakinga ir už jaunimo sielovadą. Turėdama begalę darbų, ji kartu su aktyviais parapijiečiais organizuoja parapijos stovyklas, žygius į gamtą ar išvykas dviračiais.

Į parapijos gyvenimą įsijungiau 2003 metais. Iš pradžių tiesiog ateidavau pasimelsti ir sudalyvauti sekmadieninėse šv. Mišiose. Susipažinau su tuometiniu klebonu kun. Aušvydu Belicku. Tada jau galvojau apie stojimą į seminariją ir apie tai pasikalbėdavau su kun. Aušvydu. Jis drąsino ir palaikė, vėliau parašė charakteristiką, reikalingą stojant į seminariją.

Parapijoje įsijungiau į „Avinėlio užtarėjų“ maldos grupę, kurios susitikimai vyksta kartą per savaitę. Keletą kartų apsilankiau „Nazareto šeimų“ grupelėje. Lankiau dar ir rožinio maldos grupelę. Buvau labai ištroškęs maldos gyvenimo ir jo ieškantis.

Šiomet esu paskirtas sekmadienei pastoracinei praktikai pal. J. Matulaičio parapijoje. Čia kartais tenka palaidoti, patarnauju šv. Mišiose, surenku aukas, padedu dalinti šv. Komuniją, sutinku daug pažįstamų.

Baigdamas norėčiau tik pridurti, kad ši bendruomenė nepaprastai įvairi: nuo kūdikio iki senolio, nuo mažiausio iki didžiausio, nuo žmonių su negalia iki sveikųjų, nuo elgetos iki turtingojo, nuo beraščio iki raštingojo. Visi pakrikštytieji, visa parapijos bendruomenė yra gyvas Kristaus kūnas – Bažnyčia. Pats Dievas puoselėja, augina ir brandina ją. Manau, kad visą parapijos gyvenimą nuolat lydi ir palaimintojo Jurgio Matulaičio globa bei viską vis iš naujo persmelkiantis jo šūkis: „Nugalėk blogį gerumu“.

SANKIRTOS

“Lenktynės” dėl altorių garbės...

Straipsnelį apie Dievo tarnų varžybas pakeliui į altorių garbę parašyti išprovokavo mintis apie Dievo tarnų gausą tokioje mažoje vietinėje Bažnyčioje, kaip Lietuva. Atrodo, kad kiekviena vyskupija garbės reikalu laiko vaini-

kuoti šventuoju vieną savo kraštievisai būtų ir gražu, vos „ganykla“ pretenduoti bent į tą, kaip Australija. riu paneigti, kad tapti giminės ar iš Dievo numylėti- labai džiaugiuosi, gų lietuvaicių, vyzdžių. Pažvelki- Šiaulių vyskupija rūpinasi Barbaros Žagarietės – Umas- tauskaitės (1628–1648) beatifikacija; Panevėžio - kun.

Adelė Dirsytė

Alfonso Lipniūno (1905–1945); Kaišiadorių – ark. Teofiliaus Matulionio (1873–1962); Telšių – vysk. Vincento Borisevičiaus (1887–1946); Kauno – Elenos Spirgevičiūtės (1924–1944) ir Adelės Dirsytės (1909–1955), Vilniaus – vysk. Mečislovo Reinio (1884–1953); galiausiai - Vilkaviškio vyskupija tęsia žygius siekdama kanonizuoti jau palaimintą arkiv. Jurgį Matulaitį. Ir visgi, ar ne per daug išrinktųjų? Tikintieji, prašomi

maldu išmelsti, rodos, azartišką žaidimą, lažybas arklų gi „arkliukas“ pradžiai - ar nusistatyti tam prioritetus ir realias būsimų galimybes? Šiuo nesiekiu kurių iš kandidatų

į šventuosius, tiesiog manau, kad tikintiems (o ypač tokios mažos tautos kaip Lietuva) reiktų į altorių garbę kelti po vieną asmenį. Vienintelis, mano žvilgsniu, galimas ir reikalingas pretendentas į šventųjų gretas šiandien yra Jurgis Matulaitis (jei kyla mintis, jog kažkokiu būdu palaikau Vilkaviškio vyskupiją ar jai simpatizuoju – jau patekote į minėtų lažybų įtaką). Manau, kad Lietuvos tikintieji turėtų suvienyti jėgas ir melsti Dievą, kad Jis maloningai dova-

Klierikas Mozė

Georgius Matulionis

bent po tį. Gal jei Lietu- galėtų tokį žemų- Žinoma, tuo nen- šventaisiais negali to paties kaimo kilę niai. Tiesą sakant, kad esama dorybin- tikrai sektinų pa- me iš arčiau – štai: to paties kaimo kilę niai. Tiesą sakant, kad esama dorybin- tikrai sektinų pa- me iš arčiau – štai: Alfonso Lipniūno (1905–1945); Kaišiadorių – ark. Teofiliaus Matulionio (1873–1962); Telšių – vysk. Vincento Borisevičiaus (1887–1946); Kauno – Elenos Spirgevičiūtės (1924–1944) ir Adelės Dirsytės (1909–1955), Vilniaus – vysk. Mečislovo Reinio (1884–1953); galiausiai - Vilkaviškio vyskupija tęsia žygius siekdama kanonizuoti jau palaimintą arkiv. Jurgį Matulaitį. Ir visgi, ar ne per daug išrinktųjų? Tikintieji, prašomi

šventiesiems įtraukiami į panašų į bėgime. Kieno laimės? Tad nevertėtų tikrus apsvarstyti šventųjų klausimu visai sumenkinti

Barbara Žagarietė

notų būtent šį šventąjį. Nepristatinėsiu šios asmenybės (tikrąją šio žodžio prasme) gyvenimo, dorybių ir didžiųjų darbų, bet tokio šviesulio, manau, Lietuva dar ilgai neregės. Be to, tėvas Jurgis tikrai būtų vertas Lietuvos šventojo titulo, jau vien todėl, kad rūpinęsis visa Jos Bažnyčia, ne tik atskiros vyskupijos reikalais. Galiausiai, Lietuvos tūkstantmečio minėjimo proga, tokio šventojo paskelbimas būtų buvusi puiki Danguos do- tuvos katalikams. mažai meldėme, sojome...

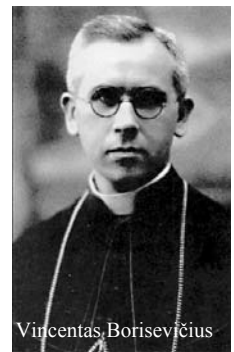
Galite ginčytis, kraštui, negalin- girti šventųjų derliumi, užtarėjų nebus. Gal ir iš daugybę metų puoseleję Kazimierą, nusprendėme ir išsiauginti naujų šven- Žvelgiant į sparčiai kelia- kandidatūras panašu, kad dirva derlinga...

Be to, problema esti daug gilesnė ir slypi kiek kitur. Man rodos, kad nelabai mes benorime tų šventųjų. Pavyzdžiai mūsų nebetraukia, nors jų gyvenimai tikrai sektini. Atrodo, kad svetima patirtis mūsų nebeprakalbina. Tad kyla klausimas: jei pavyktų visus minėtus šviesuolius iškelti į altorių garbę, ką mes su jais veiksime? Netgi jei pavyktų nebelenktyniauti ir palaimintasis Jurgis taptų šventuoju, kas pasikeis? Pasitenkinsime bylos baigtimi ir leisime toliau pageltusiems puslapiams dūlėti archyvo lentynoje? Šventųjų kultas nebereikalingas mūsų visuomenei, jis nyksta. Kol bylų rengimu, tis Kazimieras „renovacijos“. turėsime įvairių darių? Kas gi bereiks šventųjų Tad problema jingume šventųjų tinti šį kultą, kaip nauju pamaldu-

Elena Spirgevičiūtė

kad mūsų čiam pasi- per daug tiesų, tik šv. pabusti tųjų. mas

Vincentas Borisevičius

Teofilius Matulionis

miškai atsakyti negaliu. pats klausimas gal ir yra pradžia, nuo kurios prasideda ilga kelionė į altoriaus garbę. Viena aišku, lenktyniauti šioje srityje nėra prasmės, vargu ar kur nuskubėsime...

rūpinamės naujų šventasis karalai- pats šaukiasi Kas iš to, kad paletę stebukla- besimels, kam gi užtarimo? regis slypi abe- kultui. Kaip skau- uždegti jaunimą mu – vienareikš-

Bet

Iš klebonijos palėpės...

Klebonija - ne hotelis!

Kad ir aišku, jog klebonija ne privalo būti viešbučiu, vis dėlto yra ne maža tokių, kurie kleboniją paverčia viešbučiu ar kokių savotiškų atostogų vieta. Kas pikčiausia - šioje eilėje pasitaiko mūsų konfratūrų ir šiaip jau mums artimų žmonių. Viešbučiais virsta klebonijos dažniausiai apskričių miestuose, miestuose netoli geležkelių stočių, miesteliuose, patapusiuose šokiiais ar tokiais šalies centrais.

Atsirado reikalas artimesniems ar tolimesniems kaimynams pasiekti gelžkelio stotį, nuvykti apskrities miestan ar aplankyti kokią mugę, visi jie važiuoja ir būtinai taiko sustoti klebonijoje: čia ir pats pakeleivis pavalgo, savo kompaniją pigiai pavalgydina ir arkliais pašaro gauna. Visa klebonija, klebonas su savo administracija per kiauras naktis ir dienas turi suktis aplink svečius, vienus išleisdami, kitus priimdami, dėdami į šalį savo eilines pareigas, klebonijos tvarką ir bažnyčios darbą...

Nesunku gauti sau tinkamo viešbučio mieste, užteigęs - miestelyje, ir tai - demokratiškiausia, kaip tai mūsų gadynei ir pritinka, o vis dėlto sukama klebonijon.

„Kur čia važiuosi pas žydą... dar mokėk...; verčiau sustosime klebonijoje“... Visais nebaisu sustoti užteigoje „pas žydą“. Žydai inteligentus moka prideramai įvertinti ir pagerbti. Mūsų provincijos žydai - Siono vaikai, žmonės didelėje daugumoje giliai tikintieji ir mūsų kunigų žvilgsniu visai korektingi, by tik patys kunigai būtume su žydais tvarkoje, palikdami tolimai praeičiai pamėgdžiojimą žydų žargono ir visokių jų erzinių ir pajukimų, kad ir iš geros širdies daromų.

(...) Klebonijoje sustoti pasiganyti ar pernaktuoti traukia vienas gyvenime svarbus veiksnys, būtent, klebonijoje mokėt nereikia. Viskas čia veltui: patarnavimas, kambarys, valgis, pašaras ... Klebonija gyvas gausybių ragas, ypač tenai, kur mes neprašomi ir nelaukiami su savo arkliais ir vežikais proprio motu [savo noru], sustojame, versdami šeiminkus sau skriaudos daryti, o mus vaišingai priimti ir palydėti! Patys tipai, kurie neprašomi ir nelaukiami mėgsta svečiuotis po svetimas klebonijas ir jose pakelyj nakvynių ieškoti, dažniausiai tokie, apie kuriuos mini Ezechielis: „Vargas Izraelio ganytojams, kurie maitina save pačius“.

Kiek tokie draugų sąskaiton „pascentes semetipsos“ [ganantys patys save] versdami svetimas (ne savo) klebonijas į hotelius, o jų klebonus į hotelių tarnus, padaro blėdies moraliniu ir ma-

terialiniu žvilgsniu, manau, nėra reikalo daug kalbėti, ypač jei dar toks pakeleivis gyvena etika verstinai jam privalomos pagarbos dėlei jojo jam vienam pačiam težinomų „zoslugu“ Bažnyčiai ir Tėvynei, ar vėl, išsiilgęs „svieto marnasčių“, prašo šeiminko „žaliojo staliuko“ ir, gomuriui ar sušildymui, „lašų“. Klebonija tai - ne užteiga keleiviams, ne rekreacijų vieta svečiams, bet vietos kunigams su klebonu priešakyj poilsio, susiramino, moralinių pajėgų susitelkimo ir lavinimo pastogė. (...)

Antroji rūšis svečių, kurie išveda klebonijos gyvenimą iš tinkamos vagos, tai jaunų veikėjų rūšis, visokių agitatorių ir šiaip jau jaunų „didvyrių“, kurie, neva neturėdami, kur tam laikui pasidėti, lanko klebonijas, pretekstui surasdami sau kokio nors agitacinio darbo ar kokios partinės akcijos, vienu visuomet tikslu: kelti užmigusį kampelį iš miego! (...) Bepuldami iš klebonijos pastogės tėvynės ar Bažnyčios priešus, tokie veikėjai, dažnai pas mus nesubrendę ir gyvenimo visai nepatyrę, sukelia vien maišatį parapijoje, patys apsvainikavę savų laurų vainikais, klebonams pateikia tiek erškėčių ir tiek nesmagumų padaro, kad jiems likviduoti ištaisais metais daug įtempto darbo reikia.

Pats to patyres, tokiems klebonų savanoriams bendradarbiams tokį išėjimą matau: turint atliekamo laiko per atostogas ar šiaip jau kitokiuo tarpulaikiu, parankiausia pasieškoti tam laikui darbo kokioje nors ministerijoje ar šiaip jau kokioje įstaigoje. Pas mus visokio darbo guli daug neapdirbto. Pagalbos visur reikia. Tad čia galima ir vėta būsiniams veikėjams parodyti savo jaunas jėgas ir energiją. Taip, girdėjau, elgiasi: jaunimas kitose šalyse - Vakarų Europoje ir Amerikoje. Jaunimas atliekamojo laiko neblaško ir negaišina agitacinei kokiai akcijai, kuri ir patį agitatorių tvirkina, kaip kad pas mus kartais esti, bet pakinko save į pozityvų darbą bankuose, apdraudimo kompanijose, miestų ir visokių kitokių įstaigų raštinėse ir t.t. Taip tad dalykams einant, patį obalsį „omnia restaurare in Christo“ [visa atnaujinti Kristuje] jaunoji karta neša tvarkingai, nuosekliai ir ramiai, nesipainiodama tenai, kur painiotis neprivalo. Jei būtume tvarkoje su klebonijomis ir šeiminkais, gal daugiau tvarkos būtų Tėvyneje ir naudos Bažnyčioje. „*Serva ordinem, ordo te servabit*“ [Saugok tvarką ir tvarka saugos tave] – šie šv. Tomo žodžiai pritinka lygiai seniems, lygiai jauniems mūsų kalbamuojų žvilgsniu.

Kun. J.D. (Iš „Ganytojas“, nr. 4, 1923)

Lekt. Joana Pribušauskaitė

Kuo skiriasi žodžiai ypač ir ypatingai?

Tikrai, daug lietuvių kalbos vartotojų galima įtarti manant, kad šierieveiksmai yra sinonimai, t. y. reiškia tą patį. Bet paprastai sinonimai kuo nors skiriasi, kitaip tariant, be pagrindinės bendros reikšmės dar turi kokių nors skirtingų prasminių ar stilistinių atspalvių (kaip *pilnas* ir *sausakimšas*, *kupinas*, *sklidinas*; *eiti* ir *pėdinti*, *kėblinti*, *kiūtinti*, *šleivoti*...). Vadinamųjų absoliučiuju sinonimų, turinčių visiškai tą pačią reikšmę, pasitaiko retai, be to, jie paprastai vartojami skirtinguose kontekstuose (pvz., troleibuse *zuikis*, o ne *kiškis*, taikos *balandis*, o ne *karvelis*...).

„Dabartinės lietuvių kalbos žodyne“ rašoma, kad *ypač* reiškia „labiausiai, daugiausia (pabrėžiant)“, taigi vartojamas norint išskirti, pabrėžti, jo sinonimai galėtų būti žodžiai *labai*, *itin*, *labiausiai*, *daugiausia*. Prieveiksmis *ypatingai* padarytas iš *ypatingas* („išsiskiriantis, nepaprastas“) taip kaip *gražiai* – iš *gražus*. Vadinasi, *ypatingai* reiškia „nepaprastai, savotiškai, išskirtiniu būdu“. O dabar nesunku ištaisyti sakinius: *Bažnyčiai ypatingai* (=ypač) *reikia jaunų žmonių dovanų*<...>; *Jei pažvelgsime į Naująjį Testamentą, tai jame kelio simbolių ypatingai* (=ypač, itin, labai) *daug*; *Santuokoje abipusės pagarbos aspektas yra ypatingai* (=ypač, itin) *reikšmingas*.

O *ypatingai* reikėtų vartoti tada ir tik tada, kai norime parodyti išskirtinumą, nepaprastumą, savotiškumą: *Jonas Paulius II savo enciklikoje „Dives in Misericordia“ rašo: „Marija yra drauge toji, kuri ypatingai ir išskirtinai – kaip niekas kitas*

patyrė gailestingumą<...>; *Gegužę, kai Dievo Motina Marija ypatingai pagerbiama, Vilniaus Aušros vartuose vyks „Maldos už Vilniaus miestą“ dienos.*

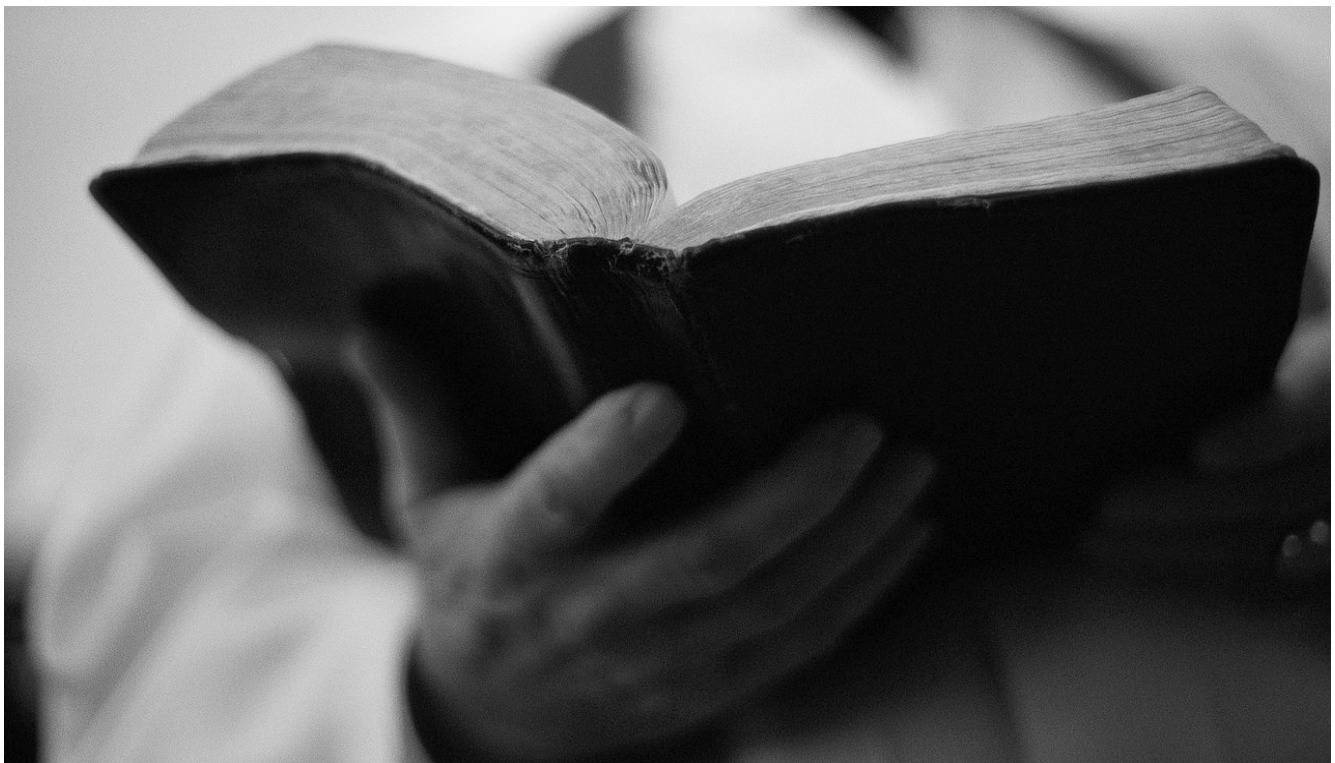
(Dar žr.: <http://www.vlkk.lt/lit/1532>)

Nuo noro būti kitų pripažintam, išlaisvink mane, Viešpatie!

Daugeliui turbūt pro akis nepraslydo „Teesie“ išspausdinta „Litanija prašant nuolankumo dorybės“. Reikia drąsos prašyti Viešpaties tokių dalykų!... Vienas žingsnelis – vienas drąsos lašelis – tebūnie lietuvių kalbos dvejybinių linksnių prisiminimas. Kai kuriais žodžiais įvardijame dalykus ar daiktus: *Baltramiejus yra klierikas*. Kai kuriais – nurodome ypatybes, požymius, vietą eilėje: *Baltramiejus yra išvermingas klierikas*. Pastarieji būtinai turi būti suderinti su tuo daiktavardžiu, kurį apibūdina. Kai tas daiktavardis yra šalia – jokių sunkumų nekyla. O kai būdvardis ar kitas ypatybę nusakantis žodis lieka vienas – su kuo jį derinti? Ogi su tuo žodžiu (kad ir praleistu!), kurio ypatybę, požymį nusako: *Baltramiejui reikia būti išvermingam*; *Visi žino Baltramiejų esant išvermingą*; *Baltramiejus būta išvermingo* >

Taip pat kalbamės ir su Viešpačiu: *Nuo baimės būti [man] pažemintam, išlaisvink mane, Viešpatie!* Lygiai taip pat išlaisvink ir *Nuo noro būti vertinamam, mylimam, išaukštinam, pagerbtam, giriamam, statomam* (=keliamam) *aukščiau už kitus, klausiamam patarti... Kad kiti galėtų tapti šventesni už mane, tik kad ir aš tapčiau šventu* (=šventas) *ties, kiek galiu.*

(Dar žr.: <http://www.vlkk.lt/lit/1874>)

SEMINARIJOS KRONIKA

- 12-22 Kūčių vakarienė seminarijoje: šeimyniškos pamaldos, jaukus šieno kvapas, plazdenančios žvakės ir spurdantys seminaristai, pajutę atostogų dvelksmą. Žinoma, pirmiausia reikia išleisti svečius, tad kaskart užsidarius durims vis skaisčiau suspišta žiburėliai akyse, širdis plevena... Vis dėlto vienos durys užsiveria ir ilgai niekas pro jas neišema. Žiburėlius keičia nerimas, ši – nekantra. Prasideda diskusija ką galima laikyti svečiu, o ką turėtume pripažinti šeiminku. Laukiame tęsinio... Galbūt reikėtų sušaukti trečiąją visuotinę susirinkimą?
- 01-09 Ne tik namučiuose, bet ir Lenkijoje, Švedijoje, Italijoje bei Belgijoje buvo klierikai grįžo į seminariją ir patraukė į prezidentūrą. Ten pasižvalgė po buvusius vyskupų rūmus, įkišo nosį į brangiausius kambarėlius ir bandė atpažinti pažįstamas vietas, matytas televizijos laidoje.
- 01-10 Kad nepamirštų namuose likusių šeimų, seminaristams organizuotas seminaras apie šeimų pastoraciją, sužadėtinių rengimą, krizes ir kunigo vaidmenį sutuoktinių gyvenime. Nors gilintasi į aktualias temas, po atostogų grįžusiems į seminariją pailsėti klierikams šis esminis poreikis nebuvo įgyvendintas. Et, nesimokė tie pranešėjai seminarijoje...
- 01-12-13 Pastoracinės savaitės centras - pal. Jurgio Matulaičio asmuo, minint jo įžengimo į Vilniaus arkivyskupijos sostą 90-ąsias metines. Sesutės Ignė MVS ir Viktorija MVS dvi dienas trukusio seminaro metu mintimis, diskusijomis, refleksijomis, mąstymais ir vaizdais pristatė Vilniaus vyskupo šventumo kelią. Tuo tarpu mūsų virtuvės moterys pertraukų metu nesiliovė lepinti skaniausiais pyragais. Kad taip dažniau tie seminarai...
- 01-14 Priklausomybių ligų centro darbuotojai teoriškai ir praktiškai, prevenciškai ir profilaktiškai bandė seminaristus atkalbėti nuo įvairių priklausomybių. Patyrę, jog liudijimai stipriausiai paveikia, paprašė kelių priklausomybių ligomis sergančių asmenų pasidalinti savo patirtimi ir atkryčiais. Tačiau liko neapartos seminarijoje aktualiausios priklausomybės: priklausomybė ryte anksti keltis, o vakare laikytis *silenciumo*, pietauti nuo skambučio iki skambučio, penktadienį pėdinti į chorą, o paskui – į konferenciją.
- 01-15 Trumpam atkurtos evangelizacinės komandos, šturmuojamos mokyklos ir moksleiviams pasakojusios apie kunigystės žavesį. Galbūt pernai pasirinktos mokyklos buvo pernelyg nutolusios nuo Vilniaus, kad stojančiųjų antplūdžio nesulaukta? Tad šįkart apdairiai lankytasi šešiose visai greta seminarijos įsikūrusiose mokyklose.
- 01-19 *Nauji metai, nauji lapai* – įsitikinusi visuomenė. Va ir ne! Vadovybė priminė aktualiausias bendro gyvenimo taisykles ir akcentavo, jog jos vis dar nepanaikintos.
- 01-25 Ekumeninės pamaldos šv. Jonų bažnyčioje. Įvairių konfesijų krikščionys drauge meldėsi, giedojo, kalbėjo apie vienybę.
- 01-26 Vieno viceceremonieriaus ilgai lauktas ir karštose maldose vis minėtas vakaras, turėjęs perskirstyti tarnystes, kurio metu tasai vice- tikėjosi išeiti į poilsį. Vienąkart tai jam jau buvo pavykę, tad šįkart jau nebeištrūko; paliktas perduoti išmintį naujajam šefui, kuris iki tol vien trumpus komentarus *Teesie* užsklandoje tesipraktikavo kurpti. Nuo šiol pieštuką naujai miklins patyręs liturgistas, o fotografo nuotraukos ims kvepėti gėlėmis.

Parengė metraštininkas klierikas Mykolas

Redaktorius: Mozė Mitkevičius

Bendradarbis: Egidijus Tubelis

Fotografas: Robertas Moisevič

Mūsų adresas:

Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarija
Kalvarijų g. 325
LT – 08420 Vilnius
tel. (8 – 5) 279 62 77
www.seminarija.lt